

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő:
BUDAY BARNÁ
az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Erkel Sándor.

A múlt vasárnap elhunyt Békés-Csabán a legnagyobb magyar karmester, Erkel Sándor, 54 éves korában. A zenevilágban nagy hire volt Erkelnek a külföldön is. Fia volt az elhunyt Erkel Ferencznek, a magyar színzene megerentőjének, aki zenei lángelméjét örökbe hagyta fiának.

A fiatal Erkel gyermekkorában nem mutatott valami különös hajlandóságot a zenészethez, de már 14 éves korában ellenállhatatlanul ragadta őt a zenéhez jó csillaga; ott látjuk a 15 éves gyermeket a Nemzeti Színházban az üstdobnál, melyet oly mesterileg kezelt, hogy egy külföldi híres zenekritikus azt írta róla, hogy az ő kezei alatt az üstdobok énekelnek. A cigány czimbalmosok fogásait ellesve, néhány hét alatt tökélre vitte a czimbalmozást. Hasonló szorgalommal sajátította el a zenekari hangszerek leg-többjével való bánást.

1865-ben a Nemzeti Színház női karának lett tanítója s az összes énekkar vezére, ettől az időtől kezdődött a színház énekkarának emelkedése. Zeneszerzői működése is erre az

időre esik s „Csobánsz“ című operáját 1865-ben adták. Ezután sok dalművet alkotott, számos nyitány, opera, kamarazene következett ezután.

Atyja 1874-ben az Opera igazgatói állásától visszalépve, utódja Richter lett, ki mellé karnagyul Erkel Sándort nevezték ki s ez időponttal kezdődik Erkel nagyobb mérvű nyilvános működése. Az ő érdeme, hogy Magyarországon a nagy zenekari hangversenyek meghonosodtak.

1888-ban lemondott az Operaház igazgatói állásáról és csak mint első karnagy működött. 1896-ban kinevezték az Operaház zenekari igazgatójává és amikor tavaly a szezon végeztével egészségi állapota aggasztóra fordult, nagy ünneplések közepette az Operaház főzeneigazgatójának címével teljesen visszavonult a nyilvánosság teréről. Az utóbbi hónapokban Gyulán tartózkodott rokonainál s ott fe-

ERKEL SÁNDOR.

jezte be dicsőséges pályáját. Erkel Sándor kiváló zenei tehetségének az érdeméül tudható be kizárólag, hogy e téren is föl tudjuk venni a versenyt a nálunk előrehaladottabb nemzetekkel.

Mint legmegbízhatóbb és legolcsóbb
magvak beszerzési forrása

ajánlható

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari szállító magkereskedése

Budapesten, VI. ker., Andrásy-ut 23. szám.

Nemzeti érdekek.

Az országgyűlés ismét egy heti szünetet kapott. Honatyáinknak aligha van szükségük erre az újabb vakációra, hiszen alig egy héttel ezelőtt kezdtek munkába, több, mint három hónapi pihenés után. Az újabb „szent heverdel”-napokat annak köszönheti a képviselőház, hogy a beterjesztett törvényjavaslatokat hamarabb letárgyalta, mint a kormány számította s így aztán ezidőszerint dolga nem akad. Várnia kell, míg a pénzügyi bizottság elkészül az állami költségvetéssel; ennek letárgyalása lesz a legközelebbi feladat. Mi nem örülünk annak, hogy a gazdatisztekről meg a megrendelések gyűjtéséről szóló törvényjavaslatokkal olyan gyorsan végzett a képviselőház. Mert fontos intézkedéseket tartalmaz az a két törvényjavaslat; szándakat és ezereket érdekelnek azoknak intézkedései. Csakhogy persze nincs bennük szó nagyszerű közjogi kérdésekről, amik fölött szenvedélyes vitákat lehetne kezdeni; hanem mindössze arról van szó, hogy az ország gazdatisztejének megadják a törvényes jogvédelmet, aztán pedig a kiscgazdákat és a magyar ipart megvédelmezzék a tolakodó utazó ügynökök csalfaságai és tisztességtelen versenye ellen. Ezek a törvények tehát a gazdasági életet érintik és lám, a gazdasági haladás és jólét vívmányai iránt még mindég nem divat lelkesedni. Pedig hiába csinálnak honatyáink bármely politikát is, mindazzal édes-keveset érünk, ha a nemzet polgárainak a tisztas megélhetés és boldogulás feltételei hiányzanak. Aziránt kellene érdeklődni mindenekelőtt, hogy a nemzet fiainak az anyagi jólét feltételeit megadjuk s lehetővé tegyük a tisztas munka révén való boldogulást. Ezt hangoztatjuk minduntalan, emiatt elégedetlenkedünk mindaddig, míg nem a nép bizalma olyan férfiak kezébe fogja letenni a mandátumot, akik a nép gazdasági érdekeit jobban szívükön viselik, mint mai képviselőink nagyobb része.

Lám, Ausztriában megmozdultak az iparosok. A választások küszöbén elhatározták, hogy csak olyan képviselőkre adják szavazatukat, akik az iparosok érdekeiért fognak küzdeni. Ők azt akarják, hogy ezután is az osztrák ipar legyen a közös politika kegyencze. Módosítani akarják még a szövetkezeti és a munkástörvényeket is, mert a kismemberek védelme nincsen inyére a nyereszkes nagyvállalkozóknak. Szóval a nagyipar szája-ize szerint akarják megalkotni az új osztrák képviselőházat. Ha ez a velünk gazdasági közösségben élő Ausztriának sikerül, akkor ugyancsak nehéz feladat lesz a mi kisebb iparunknak és mezőgazdaságunknak az érdekeit az ő törekvéseivel szemben megvédeni. Hiszen a közös gazdasági politika eddig is leginkább az

osztrák ipar érdekeit szolgálta. Most, mikor a kiegyezési harcz, a millióba menő alku áll előttünk, egyenesen mindenek fölött álló hazafiúi kötelesség érdeklődni a nemzet gazdasági ügyei iránt. Jól meg kell válogatnunk a jövőben azokat a férfiakat, akik a nemzet és főként a kismemberek gazdasági jólétének ügyét valóban szívükön viselik s azok nevében küzdeni is készek. Mert különben igen szép s tüzes vitákat hallhatnak majd az országgyűlésen, de boldogulni nem fogunk s a mai szegénységéből és elégedetlenségéből sohasem gyógyul ki ez a magyar nemzet.

A trónörökös házassága.

A Ferencz Ferdinánd trónörökös házassága ügyében beterjesztett törvényjavaslat előreláthatólag heves vitát fog előidézni a képviselőházban. Az ismert törvényjavaslat ugyanis arról szól, hogy Ferencz Ferdinánd lemond felesége királynői és leendő gyermekei trónöröklési jogáról. Az törvényeink szellemében fekszik, hogy ez a lemondás csak Magyarország alkotmányos hozzájárulása mellett érvényes, mert hisz az 1867-iki III. t.-cz. világosan kifejezi azt az ősi jogunkat, hogy minden bekövetkező trónlemondás Magyarország alkotmányos hozzájárulásával történjék. Igen böles dolog tehát, hogy a trónörökös lemondását törvényeinkbe iktatjuk, mert ezzel adjuk meg részünkről az alkotmányos hozzájárulás feltételét.

Sokan azonban azt vitatják, hogy a trónörökös lemondó nyilatkozatát még sem kellene törvényeink közé igtatni. Nem pedig először is azért, mert a magyar közjog szerint a jövődöbéli király törvényes felesége kétségtelenül magyar királynő lesz és ebbeli személyi jogáról a férj le nem mondhat. Sőt még a királynő sem mondhat le királynői jogáról, ha csak férjétől el nem válik. E magyarázat alapján többen nem fogják elismerni azt, hogy a trónörökösnek felesége jogairól való lemondása érvényes legyen, ha csak trónöröklési törvényeinket megfelelően át nem igazítják.

A mi most már a házasságból eredő gyermekek iránt, ezek már kétségen kívül nem tarthatnak számot a magyar trónra. Az 1723: II. t.-cz. 7. §-a szerint ugyanis magyar király csak osztrák főherceg lehet. Osztrák főhercegek pedig csak az esetben lennének a gyermekek, ha a trónörökös hitvese királyi családból származnék. A trónörökös házasságából származó gyermekek nem lesznek osztrák főhercegek, tehát nem lehetnek magyar királyok sem. Ez világos dolog. Csak hogy most azt mondják, hogy ha ez olyan világos, akkor miért kell mégis törvénybe igtatni?

Vagy van a Ferencz Ferdinánd és Chotek Zsófia házasságából származó gyermekeknek trónöröklési joga, vagy nincs. Ha van, akkor a lemondás érvénytelen, mert a még meg nem született

gyermek jogáról lemondani nem lehet. Vagy nincs joga és akkor mire való a lemondás törvénybe íratása?

Ez az okoskodás és van még többféle is, mint-hogy a törvényeket sokféleképpen lehet magyarázgatni. Mindenesetre rendkívül érdekes közjogi vitákat fogunk hallani a képviselőházban. Alkotmányos jogaink iránt mindnyájan érzékenyek vagyunk s ez nem baj, csak aztán hajba ne kapjanak tisztelt honatyáink s ne feledkezzenek meg arról, hogy a trónörökös házasságán kívül még más eligazítani valók is vannak ebben az országban.

Gazdatiszti törvények.

Már évtizedek óta sürgetik a gazdatisztek, hogy földesuraikkal szemben jogviszonyukat törvényesen szabályozzák. Miután most már a munkásoknak és eseléseknek jogviszonya is szabályozva van, a kormány nem térhetett ki a gazdatisztek kívánsága elől sem s a napokban a képviselőház elé terjesztette a várva várt törvényjavaslatot. E szerint a jövőben csak az tekintendő gazdatisztnak, aki valamely gazdaság igazgatása, kezelése vagy ellenőrzése céljából legalább egy év tartamára szerződtek. Ha a gazdatisztet szolgálat közben baleset éri, a birtokos saját költségén hat hónapig gyógyíttatni köteles. Ha a gazdatiszt elhal, a birtokos tartozik az elhalt özvegyének vagy gyermekeinek egy évi, illetve fél évi javadalmazását kiadni, a szerint, a mint az illető 5 éven vagy 10 éven felül szolgált. Szabályozza azután a törvényjavaslat a szerződéseket, kilépés vagy elboesájtás esetén stb. úgy a birtokos, mint a gazdatiszt köteleseit, megvédvén úgy az egyiknek, mint a másiknak méltányos érdekeit. Igen nevezetes intézkedés az, hogy állami gazdaságokban, továbbá törvényhatóságok, községek, egyházak birtokain (ha ezek után legalább 3000 korona földadó fizettetik) csakis okleveles gazdatisztet lehet alkalmazni. A kinek oklevele, azaz valamely gazdasági tanintézetben vagy akadémián szerzett bizonyítványa nem lesz, az nem használhatja a „gazdasági felügyelő“, „igazgató“ vagy „intéző“ címet s azonkívül az okleveles gazdát három havi felmondási idő illeti meg, bárhogy szólnon is a szerződés, míg akinek nincs oklevele, azt egy hónapi felmondással lehet elboesájtani. A törvény rendelkezései persze nem érintik azoknak a gazdatiszteknek a jogait, akik nem bírnak ugyan oklevéllel, de már régebben szolgálnak. Magyarország-

nak mintegy 16.000 gazdatisztje van s a magyar föld jövedelmezősége eisorsban is ezeknek a gazdatiszteknek tudásától és buzgalmától függ. Nagyon méltányos dolog tehát, hogy a kormány egyrésztől törvényes oltalom alá helyezi a gazdatiszti kar jogait, másrésztől pedig előnyt biztosít az iskolailag képzett gazdáknak, mert tagadhatlan, hogy manapság a tudás a boldogulás egyik főfeltétele.

A székesfőváros a magyar iparért.

Magyarország fővárosa meglehetősen közömbösen nézte ezideig azt az országos mozgalmat, mely a magyar ipar pártolása érdekében indult a vidéken amelynek üdvös működése már is példásan szép eredményeket tud felmutatni. Ott van, hogy csak egyet említsünk föl, az „Emke“ gyújtó, melyet a temesvári gyufagyár állít elő és amely két évvel ezelőtt 30 munkást, ma háromezázat foglalkoztat és a jótékony célra ajánlott 5% az első hónapban 26 korona, két év után 320 koronára rugott fel, de ujabban minden hónapban emelkedik. Ez a csekély, ez a semmiségnek tetsző magyar ipar példakép szolgálhat arra, hogy a magyar iparért lelkesüljünk.

Vége a székesfővárosban is mozgalom indult a magyar ipar pártolása érdekében és a városházán a következő előterjesztést nyújtották be:

1. Mondja ki a közgyűlés, hogy a város költségére megrendelendő árut csak magyar iparosoktól szerez be.

2. Mondja ki a közgyűlés, hogy a külföldi versenyt csak azon esetben engedi meg, ha arra magyar vállalkozó, mivel külföldi szabadalom tárgyát képezi, nem vállalkozhatik.

3. Gondoskodjék a főváros tanácsa, hogy minden fővárosi közhivatalnok jártas legyen annyira, hogy a cikkek átvételénél tudja megkülönböztetni a magyart az idegen árutól és ott visszaélések ne történjenek.

4. Intézzenek hazafias felhívást a magyar ipar pártolása érdekében az országban megjelenő összes lapokhoz.

5. Fogadják el és tegyék határozattá Kolozsvarmegye törvényhatóságának feliratát, melyben hivatalos „áruvédjegyet“ kíván a magyar ipari cikkeknek védelmére.

6. Utasítsa a közgyűlés a fővárost, hogy a rendelkezésére álló telkekből többet adjon át gyári célokra, hogy ott ujjabb magyar gyárak létesüljenek.

Végül elvileg kijelenti az irás, hogy a magyar ipar igazi jövője akkorra kínálkozik, ha gazdaságilag függetlenek leszünk. Nagy igazság van ebben, de amíg arra várunk, többet ér, ha mindnyájan egyesült erővel működünk azon, hogy a magyar ipar a magyar hazában első legyen és a magyar iparososztálynak nyomoruságos helyzete érdemük szerint javuljon, mert ezáltal mindnyájunk jólétét, boldogulhatását mozdítjuk elő.

ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZ-GYÁR

Fuchs és Schlichter

BUDAPEST,

VI., Angyalföld, Jász-utca 7.

Csakis a hazai ipart pártoljuk. — Kézi és erőhajtású tejgazdasági telepek és szövetkezetek berendezése.

☛ Árjegyzékek, költségvetések, tervek **INGYEN** és **BÉRMENTVE.** ☚

Negyedszázados gazdasági tanintézet.

Szép ünnepély folyt le e hó 16-ikán Kassán. Ekkor ünnepelte a kassai m. kir. gazdasági tanintézet fennállásának 25-ik évét. Az ünnepélyre a földmivelésügyi miniszter dr. Rodiczky Jenőt küldötte ki, de megjelentek ott számosan a közélet

köszönte Kassa városának az intézet érdekében hozott áldozatait. Bizony nem veszték azok kárba. Több ezer fiatal embert adott át már az intézet a közéletnek, akik az édes magyar föld rögeit munkálva, tényezőivé váltak a nemzet gazdasági haladásának. Megható volt, mikor az intézet legelső növendéke lépett emelvényre, az élet delén levő férfiu s meg-

A kassai m. kir. gazd. tanintézet majorgja.

előkelőségei közül is, különösen pedig az intézet volt növendékei, akiknek egyrésze már ugyancsak megderesedett, de az elmúlt évtizedek az intézet iránti szeretetet nem hamvasztották el szívükben. Az ünnepély istentisztelettel kezdődött, azután Kovácsy Béla igazgató tartott szép beszédet, melyben meg-

köszönvén azokat az itt szerzett szellemi kincseket, melyeket 25 év óta kamatoztat mezőgazdaságunk javára, áldást kér az intézet jövő működésére is, amely akkor, amikor a föld szeretetére oktat, hazát szerető polgárokat nevel. Az ünnepély után disz-lakoma következett, amelyben különösen Rodiczkyt,

A kassai m. kir. gazd. tanintézet főépülete.

a volt igazgatót és Kovácsyt, a jelenlegi igazgatót ünnepelték. Kovácsyt valóságalközürajongták volt tanítványai, tanuságát szolgáltatván ezzel annak, hogy a jó tanár emlékét megbecsüli a fiatal szív is. És tapasztalhatták a jelenváltak, hogy nincs szebb jutalma a hiven betöltött tanári működésnek, mint a tanítványok önzetlen, hálás szeretetének nyilvánulása. Lapunk felelős szerkesztője, Buday Barna is részt vett az ünnepségen, hogy mint egyike a legrégebb hallgatóknak, felköszöntse azt a derék tanári kart, amely tanácsaival s a vidéken tartani szokott előadásaival mindenkor legjobb segítője volt a kispapok anyagi és szellemi előrehaladásának is. Az emlékünnepély alkalmából bemutatjuk a kassai gazdasági tanintézet főépületét és majorját. Megjegyzendő, hogy az országban Kassán kívül még Debreczenben, Keszthelyen és Kolozsmonostoron vannak felső gazdasági tanintézetek, amelyekbe a középosztály sikeres végzése után veszik fel a tanulókat, akik vagy a saját birtokukon gazdálkodnak azután, vagy mint gazdatisztek keresnek elhelyezést. Kispapok, földmivelők fiai számára a földmives-iskolák szolgálnak, amelyekbe az írni és olvasni tudó egészséges fiatalembereket veszik fel, akikből azután munkavezetők vagy kispapok kezelői lesznek.

A vigécz-törvény.

Az utazó ügynökök megrendszabályozására a kereskedelmi miniszter törvényjavaslatot nyújtott be. Ez a törvényjavaslat a vigéczek visszaéléseit akarja korlátok közé szorítani, megvédeni tehát egyfelől a vidéki iparosokat és kereskedőket a vigéczek versenye elől, akik rendszeren külföldi cégek képviselőiben utaznak és azok kezére dolgoznak. Megakarja védeni azután az új törvény a gazdaközöniséget is.

A vigéczek hadjárata valóságos Istencsapása volt a falusi gazdákra nézve. Ezek a vigéczek gépekben, pokróczokban, kocsikenőcsben stb. utaztak s agyba-főbe dicsérvén áruikat, nem tágitottak addig, míg a gazda nyakába nem varrtak valamely megrendelést. A kapott portéka persze legtöbb esetben hasznavehetetlen volt s ilyenkor a gazda nem tudta, mit tegyen. De ez még csak hagyján. A tájékozatlan és írást nem tudó szegény emberek adták meg legjobban az árát a vigéczek kötött geszfteknek.

Napirenden voltak az olyan becsapások, hogy a kispapokkal egy darab ekére alkudott meg s küldött neki a nyakára járgányos eséplőgépet. Szegény kispapok majd a guta ütötte meg, amikor imigyen megboldogították egy oly drága rendeléssel, aminőre soha gondolni sem mert. Persze, az élelmes vigécz a koresmárosnál előbb kitudakolta, hogy az illetőknél meg van-e a kellő anyagi biztosíték. Mikor aztán a kispap a ráerőszakolt portékát átvenni nem akarta, akkor jött a per, amelynek folyamán egész szabályszerűen kiállított rendelő-okmányok alatt ott figurázott a paraszt kézalírása. Gondolhatta-e szegény azt, hogy olyasmi alá iratják a nevét, amire nem is alkudott? S bizony a mi bíróságaink számtalan esetben elmarasztalták a parasztot, aki nem tudta igazolni az okmány csalárd kiállítását.

Valódi áldásnak kell vennünk a törvényjavaslat első pontját, amely így intézkedik:

„Az 1884. évi XVII. t.-cz. 50. §-ának az a rendelkezése, melynél fogva minden iparosnak joga van úgy saját, mint mások készítményeire nemcsak lakhelyén, hanem azonkívül bárhol és bármikor minták előmutatásával is megrendeléseket gyűjteni vagy gyűjtetni, hatályon kívül helyeztetik. Ennek helyébe lép az a rendelkezés, hogy az iparosok, kereskedők vagy azok megbízottjai az iparos vagy kereskedő lakhelyén kívül megrendelések gyűjtése végett csak oly iparosokat vagy kereskedőket kereshetnek föl, akik üzletkörükben az illető áru eladásával vagy felhasználásával foglalkoznak“.

Ime egy oly intézkedés, amely úgy a gazdának kizsákmányolását gátolja meg, mint megszünteti a vidéki kereskedők és iparosok érdekeinek sérelmét. A törvényjavaslatot tehát szívesen üdvözljük.

Örley Kálmán beszámolója.

Örley Kálmán, a margittai kerület orsz. képviselője, e hó 14-ikén tartotta beszámolóját választói előtt.

Beszédében mindenekelőtt a közgazdasági válsággal foglalkozott és eesetelte a mezőgazdaság szomorú helyzetét. Azután az ausztriai viszonyokra tért át és kiemelte, hogy bár Ausztria népei gyűlölik egymást és harcolnak egymás ellen, de gyűlöletük azonnal szövetséggé alakul át, mihelyt Magyar-

Most jelent meg

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán az O. M. G. E. titkárjai szerkesztésében a

Köztelek Zsebnaptár 1901-re.

A „KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR“ ezen hetedik évfolyama régi köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír. A „Köztelek Zsebnaptár“ minden más zsebnaptárt nélkülözhetővé tesz.

A „Köztelek Zsebnaptár“ ára a „Független Ujság“ előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt 3 kor. 50 fill.

Megrendelhető a „Független Ujság“ kiadóhivatalában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

ország teherviselési arányának igazságos megállapításánál Magyarország jogos követeléseit akarják megakadályozni. Magyarország terheit többé fokozni nem igen lehet; ha tehát Ausztriával nem tudnánk oly megállapodásra jutni, amely Magyarországnak kedvezőbb helyzetet biztosít, mint aminőt a gazdasági különválás útján elérhetőnek tart, akkor ő is az önálló vámterület mellett fog küzdeni.

Daczára azonban e kedvezőtlen viszonyoknak, kétségbeesnünk nem szabad. Magyarországnak vannak nagy fiai, akik teljes lelkesedéssel küzdenek bajaink orvoslásán. Ezek között első helyen áll Széll Kálmán, az ország miniszterelnöke, akinek tiszta hazafisága, nagy tudása és politikai bölcsesége átérzi a nemzet bajait. Széll Kálmán kormánytársaival együtt szilárdítani fogja belügyeinket és javítani fogja közgazdasági viszonyainkat, az Ausztriával szemben megoldandó kérdéseknél pedig megvan győződve, hogy Széll Kálmán lesz az első, aki ellene fog szegülni annak, hogy további jogosulatlan terhek rovasanak a nemzetre.

Jegyzők gyűlése.

A magyarországi jegyzők országos központi egyesülete a múlt vasárnap tartotta Budapesten évi közgyűlését. Most, amikor a közigazgatás államosításának a küszöbéhez értünk, fontosságot tulajdonítunk a jegyzők országos társadalmi intézménye állásfoglalásainak; mert a falu jegyzőjére az államosítással nagy munka vár. A falusi jegyzők most is óriási munkát végeznek. Amellett, hogy a községük közigazgatási dolgait végzik, százféle hatóság megkereséseire kell válaszolniok, szolgabíró, főszolgabíró, alispán, főispán, különböző állami hivatalok, miniszteriumok a jegyzői hivatalokkal mind összeköttetésben vannak, a megkeresések, utasítások tömkelegében csodák-csodája, ha a szegény falusi penna eligazodni bír.

Mult vasárnapi gyűlésükben a saját helyzetükkel is foglalkoztak a falu pennái; elhatározták, hogy *fülnak a törvényhozáshoz és kormányhoz a közigazgatás egyszerűsítése* végett, mert a jegyzők állapota már türehetetlen és tarthatatlan. A jegyzőkre folyton új és új terhek nehezedenek, anélkül, hogy kellő munkaerőről gondoskodva lenne. A közigazgatási rendszer gyökeres újjáalakítását sürgetik, mert a folytonos foltozgatástól semmit sem remélnek. A közigazgatási tanfolyamok föllállítását örömmel üdvözölte a jegyzők országos gyűlése, de a tanfolyamok tanulmányi időtartamát kevésnek tartják; jegyzői szakiskola föllállítását sürgetik.

A jegyzői kar állásfoglalása oda csucsosodik ki, hogy immár égető sürgős kérdéssé vált közigazgatási rendszerünk államosítása.

Hidassy Kornél szombathelyi püspök halála.

Szombathely püspöke, *Hidassy* Kornél, a múlt héten hosszas szenvedés után elhunyt. A papi éretekben gazdag főpásztor elhunyt gyászba borította Nyugat-Magyarország legszebb városát: Szombathelyt, melynek közönsége, valláskülönbség nélkül, szerette s tisztelettel övezte az érdemekben gazdag, kiváló szellemi és erkölcsi tulajdonsággal fölruházott ősz püspököt, aki bár a világi szerepléstől távol tartotta magát, nagyon népszerű volt Szombathelyen. A nyilvános szereplésnek nem volt híve az elhunyt, visszavonultan élt, de annál inkább gyakorolta a jótékonyt s nem hiányzott az ő adománya egyetlenegy közcélu intézmény alapításánál sem. A szombathelyi szegény alapot egymaga 10 ezer koronával gazdagította, hozzájárult a népkönyha létesítéséhez s egy apácák által vezetendő tanintézet alapítására 140 ezer koronát gyűjtött. Megvonta magától a legszükségesebbeket is, hogy annál több áldozatot hozhasson a jótékonyt oltárára. Így minden esztendőben, október 4-én, a király nevenapján, ahelyett, hogy ebédet adott volna, 500 frtot küldött a város szegényeinek.

Hidassy sok ideig volt a nagyszombati gimnázium igazgatója. Életrajzi adataiból a következőket közöljük:

Hidassy Kornél szombathelyi püspök, pápai trónálló és római gróf 1827. június 13-án született Rév-Komáromban. Atyja itt városi tisztséget töltött be és tehetséges fiát itt iskoláztatta. *Hidassy* Kornél középiskolai tanulmányai befejeztével lépett csak a papi pályára s előbb a pozsonyi, majd a budapesti papnövelde volt növendéke. Felszentelése után Nyerges-Ujfalura neveztek ki segédlelkésznek. Ezt az állását csak rövid ideig tölthette be, mert a nagyszombati konviktusban a magyar nyelv tanára lett s ugyanitt később 1873-ig konviktusi igazgató. Ugyanekkor Trefort Ágoston meglátogatta volt a nagyszombati érseki konviktust és az azzal összekötött főgimnáziumot. Az intézet közszelleme annyira megtetszett a miniszternek, hogy már akkor kiszemelte *Hidassy* Kornélt, a kiváló igazgatót az egyházi ügyek kultuszminiszteriumi osztálytanácsosságára. *Hidassy* Kornél csakugyan bele is került ebbe az állásba, amikor a primás 1873-ban kinevezte esztergomi kanonokká s egyúttal a széplaki apát ezimét adományozta neki. 1878-ban tribuniczi ezimzetes püspökké neveztetett ki. 1883-ban Szabó Imre szombathelyi püspök halálával ő lett kinevezve helyébe püspökké.

Papi erényeit egyházmegyéjében, mint az egész püspöki karban őszinte tisztelettel csodálták. Mikor Símor János hercegprimás meghalt, magából a püspöki kar kebeléből indult ki a terv, hogy *Hidassy* Kornélt emeljék fel a hercegprimási székbe, mint erre kitűnő érdemű főpapot. A kormánynak ezen jelöléssel szemben már azért sem volt ellenetése, mivel *Hidassy* Kornél több éven át a vallás-és közoktatásügyi miniszteriumban működött mint osztálytanácsos és ez idő alatt kiváló adminisztratív képességét, papi tudományát és megbízható, szilárd, határozott jellemét, annak nemességét egyaránt is-

merték. De Hidassy Kornél maga nem akart hercegprimás lenni. Ezt a nagyméltóságot is, valamint számos kitüntetést, melylyel megkínálták, elutasította magától.

KÜLFÖLD.

Khinai háboru. Ismét egy újabb fordulat állott be a kelet-ázsiai harcstéren, mert a déli tartományokban rémnagy lázadás tört ki a khinai uralkodók családjá, a Mandzsu törzs ellen. A palotaforradalmak ugyan nem ritkaságok közé tartoznak a sárga embereknél, mert Khina a forradalmak főhelye. Ez a nagy mozgalom most a háboru alatt még zavarosabbá teszi a helyzetet és ebből következtethetőleg annál hamarabb remélhető a béke helyreállíthatása. A khinai császár és az uralkodó párt ellen indult támadások egyfelől, az európai keresztény hatalmak csapatai másfelől kényszeríteni fogják Khina császárját a békének gyors helyreállítására.

A külföldi hatalmak magatartása is már kezd unalmas és nevetséges lenni. Minden hatalomnak más és más elvei vannak a kelet-ázsiai bonyadalomra nézve és így rendre valamennyien jegyzéket küldözgetnek egymáshoz. A jegyzékekben pedig mindenik a saját érdekét igyekezik elfogadtatni a másikkal. Első volt Amerika Egyesült-Államainak igen korai békeajánlata, majd a muszka, utána a német, most a francia és angol, szóval egyetértés nincs és nem is volt. Ezért nevezik a Khinában folyó eseményeket helyesen bonyodalomnak.

Pedig a czél érdekében, hogy Khinában a keresztény kereskedők életét és vagyonát biztosítsák, bizony összetartásra volna szükség. Ujabbán meg-rágalmazták az angol lapok az osztrák-magyar csapat elhalt vezérét, *Thomann* kapitányt is, mintha nem járt volna el szabályszerűen Peking bevételénél, de ez persze csak csunya rágalom, amelyet hivatalos helyen visszautasítottak és könnyelmű és hazug kijelentésnek minősítenek. A bonyadalom megszüntetésére nézve a most kitört nagy forradalom bizonyára előnyös lesz és mivel zavarosabbá már nem lehet az ügy, csak a béke következhetik be közelebből Khinában.

A búrok végküzdeme. A szabadságért harcoló búrok végküzdeme sokkal erősebb, mint aminőnek képzeltük. Mult héten minden nap érkezett valami érdekes mozzanat a délafrikai harcstérről. *De Wett* búr tábornok, akiről halálhírt terjesztettek hetek előtt az angolok, most keményen dolgozik, mintha csak halottaiból feltámadva, bosszuló kéz gyanánt működne. Különben is van valami borzalmas, félelmes abban, mikor valakit elsiratnak, mint halottat és mégis él. A háboru olyan mozgalmas ujabbán, mint fél év előtt és a legyőzöttnek tekintett búrok újra verik az angol sereget itt is ott is. *De Wett* búr tábornok hirdetményt adott ki, melyben minden búrt, ha fegyverét leteszi az angolok előtt, ő hadifogolynak tekint és birtokait elkótyavetyéli.

Az angol felderítő csapatokra igen meleg napok járnak, mert a szükségzavú angol táviratok szerint is sokan veszték el. A Kronstadtba küldött angol csapatból kilencz legény és három tiszt halt meg, a sebesültek száma igen nagy. A város körül 1400 búr van. Ehhez hasonló az angolok helyzete majdnem az összes bekebelezett területen és beválí a *dr. Leydsz* európai búr ügyvivő jövendölése,

hogy addig nem lesz Dél-Afrikában nyugalom, amíg egy búr él.

Buller, volt angol fővezér elhagyta a harcmezőt és visszautazott Angliába. Az indiai csapatokat szintén elhozzák a harcstérről, mert Indiában igen mozgolódnak a muszka által pártolt indus törzsek. Ezáltal a délafrikai harcstéren gyöngülni fog az angol haderő, amit a búrok bizonyára kihasználhatnak saját előnyükre.

Krüger elnök elindult Európába. Az is ki-látásba van, hogy több államnál búr küldöttségek tesznek látogatást. A mostani helyzet a kitartó és bátor búr szabadságharcosoknak igen kedvez, csak a harcstot úgy tartás ki, mint eddig.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Az anyós mint való ok. Hűtlen elhagyás miatt R. S. válópórt indított felesége ellen. Az asszony a kötelék felbontását ellenezte és kijelentette, hogy kész férjét bárhova követni, csak anyósához nem megy vele lakni. Mind a három bíróság a férjet elutasította keresetével. Általános szabály — így szól az indokolás — hogy a nő a férjét tartózkodási helyére követni tartozik. Ezen elv azonban nem igényelhet feltétlen érvényesülést akkor, amikor a házassági együttélés szándékos megszakításának véttségét kell megbírálni. A tanuvallomások igazolják, hogy a felperes anyja megférhetlen természetű, akivel a többi gyermekei sem tudnak együtt lakni, mégis felperes azt kívánta nejétől, hogy vele anyjához költözzék, sőt ezt az akaratát érvényesítette is, anyjához ment lakni, daczára annak, hogy neje ezt nemcsak ellenezte, de ki is jelentette, hogy oda nem követi. A békés együttélést minden házastárs jogosan igényelheti és házastársától jogosan megkivánhatja, hogy családi életét felduló állapotot ne teremtsen. Miután pedig felperes ismerte anyja megférhetetlen természetét és tudta azt, hogy éppen ez ok miatt neje oda nem megy lakni, házastársa iránt kötelességmulasztást követett el és ezzel szemben alperesnek az a ténye, hogy férjét oda nem követte, jogos volt. A jogos okból történt elhagyás pedig bontási okul nem szolgálván, felperes alaptalan keresetével elutasítandó volt.

Főszolgabíró és tanító. Pest vármegye hatóságának a mult őszkor azt jelentették, hogy Orgonás Ede vácz-szenthartányi tanító egyáltalában nem felel meg állásának. Pestmegye közigazgatási bizottsága fegyelmi bizottságot küldött ki az ügynek megvizsgálására és ennek a fegyelmi bizottságnak elnöke Kapezy Vilmos, a gödöllői járás főszolgabírája a helyszíntre utazott és ott hosszas kihallgatások után a következőket állapította meg: A tanító hanyag, a gyermekeket vallástalan irányban neveli, a község jegyzőjét egy alkalommal az irodában torokon ragadta a földre leteperte, a plébánoson egy ostorral végig ütött stb. stb.

Mikor a főszolgabíró mindezeket nagy felháborodással végighallgatta, a következő szavakat intézte többek jelenlétében a községi jegyzőhöz:

— Jegyző ur, ön hibát követett el, hogy ezt az embert azonnal le nem csukatta. Szégyen gyalázat, hogy ilyen ember neveli a gyermekeket. Egyet-

GAZSI MARISKA.

KÜRY KLÁRA.

A NÉPSZINHÁZ TAGJAI.

len egy tanítóval sincsen annyi bajom, mint ezzel az emberrel.

Orgonás Ede tanító e kifejezések miatt becsületsértési pört indított Kapezy Vilmos főszolgabíró ellen.

A gödöllői járásbíróóság 1899. évi december 18-ikán tárgyalta ezt az ügyet. Kapezy a tárgyaláson kijelentette, hogy Orgonást, mint magánembert nem ismerte, tehát őt ilyen minőségében nem is sértette. Mint a vármegye közigazgatási bizottsága által kiküldött fegyelmi bizottság elnöke azonban fel volt jogosítva arra, hogy a tényeket konstatalja és abból következtetéseket levonja.

A gödöllői járásbíróóság a főszolgabírót a becsületsértés vétségének vádja alól *fölmentette*. Ebbe a tanító nem nyugodott bele, hanem az ügyet a pestvidéki törvényszék felebbviteli bíróság elé vitte, mely azonban a gödöllői járásbíróóság felmentő ítéletét *helybenhagyta*, azzal az indokolással, hogy a főszolgabíró hivatalos funkciót teljesített és így kritikája által a becsületsértés vétségét el nem követte.

Előfizetési felhívás.

1900. október hó 1-ével új előfizetést nyitottunk a **FÜGGETLEN UJSÁG**-ra.

Akinek előfizetése szeptember hó 30-án lejárt, az, kérjük, sziveskedjék előfizetését mielőbb megújítani, miután ezek a t. előfizetők előfizetésük megújításáig több számot már nem kapnak és így a lap szétküldésénél zavarok állhatnának be.

Az előfizetési pénzek beküldésére kérjük azt az utalványt felhasználni, melyet a szeptember hó végéig előfizetett olvasóinknak külön levélben küldtünk meg. A ki netalán ezen utalványt nem kapta meg, az sziveskedjék előfizetését — a név, lakás és utolsó posta kitüntetésével — közönséges postautalványon mielőbb beküldeni.

Előfizetési ár:

**Egész évre 6 korona, félévre 3 korona,
negyedévre 1 korona 50 fillér.**

A „Független Ujság” eddigi irányából mindenki meggyőződhetett arról, hogy a lap megalapításakor

BOJÁR TERUSKA.

BAÁN MARISKA.

A NÉPSZINHÁZ TAGJAI.

adott programmunkat hiven betartottuk. Minden öndicséretnél többet jelentő sikerre mutathatunk abban a tényben, hogy a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége” lapunkat választotta ki hivatalos közlönyének.

Ezzel erőnkben gazdagodva haladunk a régi utakon. Programmunk ezután is a „a nemzeti szellem fejlesztése, a vallásos irány istápolása és megvédése a kisemberek, az alsóbb osztályok gazdasági érdekeinek.”

Becsületes törekvéseinkben segítsenek t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentul is hiven csoportosuljanak a „Független Ujság” kibontott zászlója alá.

Minden egyes t. előfizetőnk arra kérjük, hogy ne csak saját maga ujítsa meg előfizetését, de lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni s a „Független Ujság”-ot tehetségéhez képest terjeszteni iparkodják.

Hazafiui tisztelettel
A „**FÜGGETLEN UJSÁG**”

szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

☛ Mutatványszámot ingyen és bérmentve küldünk bárkinek.

MI UJSÁG?

A király Gödöllőn. Ő Felsége a király e hó 13-án érkezett Gödöllőre, ahol több hétig marad s kedvenc mulatságát a vadászatot üzi; közben hetenkint kétszer bemegy Budapestre is.

A király szíve. A gödöllői királyi kastélyban a

minap egy takarítónő szívszélhűdés következtében a folyosón összeesett és meghalt. A király kijelentette, hogy a takarítónő temetéséről és a három kis árva fölneveléséről ő fog gondoskodni.

A nagyváradi színház megnyitása. Szent László városában, Nagyváradon, október 15-én nyitották meg nagy ünnepélyességgel az állandó színházat. Az új színházat Szigligeti-ről, a kitünő színműiről nevezték el, aki e város szülöttje.

A magyar gróf hazája. Néhai Cziráky Miklós gróf joghallgatóról, Cziráky Béla gróf főudvarmester fiáról, aki a minap hunyt el, érdekes történetet beszélnek Székesfejervárt. Cziráky Miklós gróf a mult évben tett érettségét a bécsi Terézianumban. A történelem tanára Ausztria történetéből kérdezett valamit a kitünő készségű gróftól s így egészítette ki a kérdést:

— ... mint hazánk történetének kimagasló eseménye ...

Cziráky Miklós gróf erre így válaszolt:

— Ebben az értelemben nem felelhetnek a kérdésre, mert az nem az én hazám történetéből vettett.

Ennek az lett a következménye, hogy a kis gróf a történelemből megbukott és bizony pótvizsgálatot kellett tennie, bár egyike volt az intézet legjelesebb tanulóinak.

A vértanuk ünnepe. Gyula városa lélekemelő módon ünnepelte meg az aradi 13 vértanu kivégzésének évfordulóját. Délelőtt istentisztelet volt az ev. ref. templomban, hol képviselve volt a vármegye, kir. törvényszék, városi tanács, a 48-as kör pedig testületileg zászlóval jelent meg. Legmagasztosabb volt azonban a mintegy félezer ref. elemi iskolai tanuló bevonulása saját tanítójuk vezetése alatt az Isten házába, hol Gulyás János honszerelemtől áthátolt imája után, az orgona magasztos hangjai mellett felállva énekelte az egész gyülekezet „Hazádnak rendületlenül légy híve óh magyar!” Vajha minden iskola tanítói nemesak az egyházi, de a nemzeti ünnepek alkalmával is vinnék növendékeiket Isten házába, hogy fogékony lelkük a nagyok példáján felbuzdulva, ily módon is tanulnak meg már gyermekkorukban, hogy „A haza minden előtt!” A városban a házakon (középületeken is) gyászlobogó lengett s ünneplő közönség hullámozott a főbb utcákon. Békés-megyének általában minden községe méltóképpen ünnepelte a feledhetlen gyásznapot!!!

Egy járás magyar iskola nélkül. A nagyhalmágyi járás szolgabírája dr. Lengyel Sándor levelet írt a tanfelügyelőnek, hogy lemond a nagyhalmágyi községi iskolaszéknél viselt elnöki állásáról, mivel a rozoga épületben elhelyezett és az ottani csekély számú előkelő közönség által fentartott községi iskola dülöfélben van és nincs, aki felépítené. Egyben jelenti, hogy ez volt egyetlen magyar iskolája a 33 községből álló nagyhalmágyi járásnak. Kéri a tanfelügyelőt, hogy a magyar kulturának és a 18 ezer románajku lakosnak mihamarább létesítsen állami népiskolát.

Szerbnyelvű hitoktatás. Szegeden pár héttel ezelőtt nagy feltűnést keltett Szegeden az a fölfedezés, hogy az ottani gör. keleti hitoktató Sevity Lázár a törvénytől eltérőleg szerb nyelven oktatja a tanulókat a vallás elemeire az összes középiskolákban. Az igazgatók fölterjesztésére azután a vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy a tannelv kizárólag magyar legyen. Sevity pópa erre azzal felelt, hogy egyszerűen beszüntette a hitoktatást s jelentést tett felettes hatóságának, a szentszéknek, mert, ugymond, ő annak az utasításait köteles respektálni, bármennyire tiszteli is a miniszter véleményét. Ebből nagy vita származott, miközben a szegedi sajtó hevesen megtámadta Sevityet, aki pedig csak eszköze egy ferde felfogások közt élő szerb egyházi szokásnak. Hogy ez tényleg így van, amellet bizonyít az újvidéki püspök minapi leirata, melyben helyesli és helybenhagyja Sevity eljárását s egyben tudatja, hogy felírt a miniszterhez a kérdés tisztázása ügyében.

Mentőszolgálat a Dunán. A mult évi dunai árvízveszély, a polgári és katonai közegek együttműködéséről szerzett tapasztalatok arra birták Darányi földmívelésügyi minisztert, hogy a hadtestparancsnokságnál kezdeményezze, hogy a polgári és katonai segedelem tervszerű legyen. A hadtestparancsnokság most a földmívelésügyi miniszterium véleményét elfogadva, meg-

állapította az árvízvédelem középpontjait, Pozsonyt, Győrt, Komáromot és Esztergomot jelölte ki ilyenekül.

Fazekas Mihály emléke. Fazekas Mihály költő és jeles növénygyűjtő, a „Ludas Matyi” híres szerzője 72 év óta aluszsa örök álmát a debreczeni temetőben, de sírja fölött még nincs emlékkő, mely nevét megővja a feledéstől. A debreczeni kollégium irodalmi társasága most elhatározta, hogy mozgalmat indít a síremlék ügyében.

Református pap és zsidóleány. Debreczenben regényes házasságot kötött minap Bagaméry Károly ev. ref. segédlelkész. Feleségül vette Stern Annát, aki most tért át a zsidó hitről a ref. vallásra. A fiatal pár három év óta volt már jegyben. A vőlegényt nemrég nevezték ki debreczeni segédlelkésznek s végre megesküdhetett szíve választottjával. Érdekes dolog, hogy a fiatal tiszteletes asszony testvére annak idején nem kevésbé feltűnő házassági regény hősnője volt. Jámbor János nagybirtokos vette nőül, ki egyike a leggazdagabb és legtörzsökösebb debreczeni cziviseknek.

Savanyu Józsi a szabadulás útján. Zala- és Somogyvármegye egykor rettegett e haramia vezére Savanyu Józsi, az illavai fegyházban üli le életfogytig tartó büntetését, melyet a törvény 20-szoros rablás miatt kimért reá. Az egykor félelmes haramia-vezér példásan viseli magát, szabó mesterségre adta a fejét, szorgalmasan dolgozik; mostanában helyezték át a vácsi közvetítő intézetbe, honnan két év múlva föltételelesen szabadlábra eresztik, mint jómagaviseletű rabot.

Dinamit-merénylet Kolozsvárott. A kolozsvári városháza ellen a mult héten dinamit-merényletet követtek el. Ugyanis tizennégy salgótarjáni bányamunkást tolonczolt a nagyvárad rendőrség Kolozsvárra. A bányamunkások, mikor kihallgatásra idézték őket a rendőrségre, két nagy dinamit-patront helyeztek el a főkapitányi szoba előtt levő kapuköz fölkéjében. A dinamit-lövegeket szerencsére idejekorán megtalálták.

Az első hó. A hűvösre vált őszi idő meghozta az első havat. Liptó-Szent-Miklóson, az ottani hegyek közt — október 16-án — esett le az első hó. Különben Liptóban már erős fagyok vannak.

Mezőgazdák figyelmébe!

Elismert kítűnő hazai gyártmány!
1600 gőzcséplőkészlet ü z e m b e n!

CZIM:
ELSŐ MAGYAR
gazdasági gépgyár
RÉSZVÉNYTÁRSULAT,
BUDAPESTEN,
KÜLSŐ VÁCZI-UT 7. SZÁM.

Gőzcséplőkészletek ≡

2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12 lóerejük.

MAGÁNJARÓK
(uti mozdonyok.)

Kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Arjegyzék kívánatra díjmentesen küldetik.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A trágya kezelése a trágyatelepen.

A trágának a trágyatelepen miként való kezelésétől függ annak értéke. Azért minden gazda azon legyen, hogy trágáját a reá fordított kevés munkával a trágyatelepen, megfelelő kezelés, javítás és öntözés által javítsa, a mely javítás, illetve kezelés, főbb vonásaiban a következő.

A telepre hordott ganajt ott a telepen lehetőleg frissen el kell teregetni, rétegesen és úgy, hogy a trágyatelepnek mindig vízszintes felső felülete legyen. Különböző állapotok ganaját egymással össze kell kevernünk s ezt is legjobb, ha a trágyatelepen tesszük meg.

A trágya rothadása közben legértékesebb növényi tápszereiből elillanás által sokat veszít, minél fogva sok helyen annak megkötésére különböző anyagokat, u. m. gipszet, zöldgálicot, vagy más műtrágyákat alkalmaznak, a melyek különösen az ammoniak lekötésére szolgálnak. A fent említett lekötő anyagok közül különösen a gipsz az, a mely a legalkalmasabb, a mely habár költséges, de kifizeti magát.

A trágya kezelésének legfontosabb feladata annak ganajlével való öntözése. A ganajt folytonosan megfelelő nedvességben kell tartani, mert akkor megy végbe legegyszerűbben az erjedés s a penészedés sem mutatkozik, mi ha bekövekezett, annak biztos jelül szolgál, hogy a ganaj nagy veszteséget szenvedett. A ganajlé — a mely a növényi tápanyagokat oldható állapotban tartalmazza — az öntözésre annál jobb hatása, minél sűrűbb. A ganaj termékenyítő hatását nagyban növeli s ezért olyan fontos a ganajöntözés.

Az öntözés mértékére nézve azon szabályt kövessük, hogy a ganaj soha ki ne száradjon, de más részt igen nedves se legyen, mert utóbbi esetben az erjedés megakasztatnék. Legkívánatosabb őszzel és télen a hetenkinti 1—2-szeri öntözés.

A trágya kezelésénél a trágyatelepen egyik elmaradhatatlan tennivaló még annak rendszeres taposása. A beéredésre és a trágya értékére nagy befolyással van ez, áll pedig annyiból, hogy a trágyatelepre időközönként, vagy a hol a trágya karámok közt van, állatokat hajtunk fel, a melyek a telepen ide-oda mozogva, mintegy tömör egésszé tapossák a trágát, a mely ezáltal összetömörül, a szálak trágya gyorsabb és egyenletesebb erjedésnek lesz kitéve és jobb minőségű lesz.

A trágya kezelése közben annak érettségi fokára is tekintettel kell lennünk.

A trágya a hosszas erjedés és felbomlás következtében nemesak jelentékeny mennyiségű növényi

tápanyagban szegényedik, hanem térfogata és súlya is kisebbedik, úgy, hogy már régi tapasztalás, miszerint az a gazda, ki lehetőleg korán hordja ki ganaját a szántóföldre, sokkal helyesebben jár el, mint olyan, ki azt előbb összerothadni engedi.

Gyümölcseeltartási szabályok.

A téli gyümölcsöket csak akkor értékesíthetjük kedvező árakon, midőn azok az utóérésen részben már átmentek. A téli gyümölcsök utóérése azok leszedése után történik és pedig előbb vagy utóbb a szerint, hogy milyen érett állapotban, mikor kerültek le a fákról. Eltartásra a teljesen ép, egészséges gyümölcsöket válogassuk ki és úgy helyezzük el, valamely hideg, de fagymentes és nem nedves helyiségben, hogy a gyümölcsök egymással ne érintkezzenek és könnyen áttekinthetők legyenek. Eltartásra alkalmas helyiségekül fölhasználhatók a pinczék, kamarák, sajtóházak, télen át használatlanul álló lakóhelyiségek, stb. A helyiséget, ha nagyon világos volna, besötétítjük és a fagyapottal beteregetett léczeserényekre fektetett gyümölcsöt papíroslapokkal letakarjuk, hogy a portól és túlságos párolgástól, tehát a fonnyadástól megvédelmezzük. Egyenként papírosba göngyölni minden darab gyümölcsöt azért nem célszerű, mert a hetenként, vagy kéthetenként ismétlődő kiselejtezést felette akadályozná.

Ami a szőlő eltartását illeti, erre legegyszerűbb a ritkás fürtű és vastagabb héjú fajtákat választani, melyeket száraz időben venyigéstől metszettünk le. A fürtöt a hibás bogyóktól megszabadítjuk, venyigével 1/4-literes palaczkokba (méz- vagy befőttösüvegek) állítjuk, a melyek vízzel nyakig s pár darabka faszénnel töltve ferde helyzetbe állítatnak. Így téve el a szőlőt sokáig eláll, mert a bogyókból elpárologtatott vizet a venyigén át felszivódás útján pótolja a fürt. Az eltartó helyiséget időnként czukorral kifüstölni is tanácsos.

A takarmányrépa szedése és eltartása.

A répa, mint tudjuk, késő őszi fejlődik és gyarapodása főleg október hónapra esik. Ennélfogva a répát, ameddig az időjárás megengedi, — s míg az őszi fagyok be nem állanak — hagyjuk bent a földben. De bármikor kezdünk a szedéshez, elvül tüzzük ki azt, hogy ha csak lehet, száraz időt választassunk arra.

A répa kiszedése a fajta szerint kézzel, répa-kiszedő-villával vagy ásóval történik. Sekélyen gyökerező s a talajból kinövő répafajta természetesen mellett a kiszedés gyorsan megy, mert kézzel, de sőt lábbal is könnyen kidönthető.

A kiszedett répa rakásokra hordatván, ott a fejek késsel letisztogattatnak, de le nem vágatnak s a hosszabb, vékony gyökerek eltávolítottatnak.

A kiszedés közben megsérült, ugyszintén a rothadásnak induló répák elkülönítendőek s lehetőleg gyorsan föletetendőek. Azon esetben, ha kedvezőtlen időjárás bekövetkezése van kilátásban, avagy a behordás csak később történhetik, a kiszedett répát a kiszedés színhelyén ideiglenes kupaczkokba rakjuk s azokat az elszállítás idejéig gyenge földtakaróval látjuk el.

A takarmányrétát télire különösen a kiszédők ott rakják el, a hol nekik az a legalkalmasabb, vagyis közel a házhoz és istállókhöz. A főczél az, hogy a répa az összerakásnál el ne romoljék, minek elejét vehetjük, ha a megromlást okozó körülményeket igyekezzünk elhárítani.

Mert könnyen megromolhat a répa 1.) ha vastagon földeljük le, a mikor is az a kigőzölgés hiánya miatt megpenészedik; 2.) ha nincs kellőleg betakarva földdel a kupacz, és így megfagy a répa; 3.) ha összezuzott, megsérült répát és 4.) ha a répát fonnyadt, hervadt állapotban rakjuk el.

Figyelembe kell tehát ezeket a körülményeket vennünk s ha ezeket a megromlást előidéző okokat elhárítjuk, úgy répánk a kupaczban egészségesen el áll tavaszig.

A kupaczkokat, hogy szélesek ne legyenek, legfeljebb 2 méter széles alapon kezdjük meg s 1.5 méter magasságra rakjuk. Hosszuságuk a körülmények szerint változik, de itt is jó, ha mértéket tartunk, a mi azért helyes, mert ha a répa mégis romlani kezdene a kupaczban, ha ez kisebb, természetes, hogy kevesebb kárt is fogunk szenvedni.

A répakupacz első letakarása alkalmával egy ásónyom földet kap, a mely 30 cm. vastag rétegnek felel meg. Szalmát a répara a föld alá tennünk nem okvetlen szükséges, sőt felesleges is, ugyszintén az sem jó, ha a kupacz gerinczét egész hosszában nyitva hagyjuk, mert ezen a nyíláson az eső beverődik s a répa nedves lesz. A répakupaczt a hidegebb idő beálltával az első betakarásra még egy-két ásónyom földdel 50—60 cm. vastagon földeljük be. De itt gondunk legyen arra, hogy a kupacz gerinczét vastagon ne takarjuk mindjárt be, csak ha a szükség kívánja, ha pedig az időjárás enyhébbre fordul, a gerinczről a föld egy részét huzzuk le, különben elromolhat a répánk. A téli fagyok kevesebb kárt okozhatnak a répában, mint az önfejlődő gőz, mely a kupaczban levő répa hidegebb felső rétegeire csapódik le s azt megpenészesíti. A répakupaczkokat folyton figyelemmel kell kísérni s ha azt vesszük észre, hogy a kupacz gerincze nyerges lesz, akkor már baj van s igyekezzünk a kupaczt haladéktalanul felbontani, megnézni, hol rejlik a baj s ha más segítségünk nem volna, etessük föl lehető leggyorsabban a répát, nehogy nagyobb kárt szenvedjünk egész répakészletünk megrothadása által.

MULATTATÓ.

Az uzsorás halála.

Lázálmában a beteg így beszélt:

Huzzátok ágyam az ablak elé, emeljétek föl fejem alatt a párnát, hogy lássam még egyszer az áldott napot, amint ti nevezitek; azt a napot, amely alatt én nem kívánok élni többet.

Köszönöm.

Nézzétek, milyen anyai mosolylyal, milyen gyöngéden tekint reám! Ne higgyétek, hogy ellágyit gyöngédségével az utolsó perczben.

Ha eddig nem hittem neki, ezután se lágyit el. Ha eddig nem olvaszthatta fel azt a nehéz jégkérget, ami szívemet körülveszi, az alatt a néhány percz alatt, améddig még élek, annál kevésbé fog sikerülni az.

A multban nincs, amit sajnáljak, a jövőben nincs okom remélni. A tudományból pedig megtanultam annyit, épen csak annyit, hogy ne féljek a pokoltól.

Amit érzékeim megkívántak, azt megszereztem magamnak, akár a gyomor kívánta, akár a vér. Pénzem volt hozzá elég; mit bántam én, ha uzsora vagy család szülte ezt a vagyont, ha testvérem vagy barátom romlása segített is hozzá, nekem kellett és megvolt.

Vettem rajta kényelmet, közbecsülést, asszonyt.

Ez az utóbbi drága vagyon, mert járni kell utána, ami időpazarlás, de gyönyörűségnek a legnagyobb.

Volna más vágyam is. Elvinni magammal a vagyont, hogy ne maradjon senkinek, mert nem szívesen hagyom nektek itt, de ez kivihetetlen, a vagyont nem lehetett megsemmisíteni úgy, hogy valakinek haszna ne legyen belőle; maradjon hát ti reátok, legalább összevesztek rajta s nekem most, mikor már se a gyomromnak, se a véremnek nincs semmi vágya, jól esik valamit adni a májammak.

Áztán kellettlenül, de testamentumot kellett csinálnom. Sokat gondolkoztam rajta, nektek hagyjam-e vagy annak a vén uzsorásnak a bethleni uton.

Meggondoltam, legyen a tietek, ti legalább jártok utánam, amíg élek.

Nem szeretetből, hanem a pénzemért, de ez én nekem teljesen mindegy.

A köhögés elfojtotta szavait, feje a párnákra hanyatlott. A körötte álló család összenézett s egyenként ott hagyták a betoget.

Mire ismét magához tért, nem látott maga körül senkit.

Itt hagytak — mondá — nem tettem érettük ugyan semmit soha, mint ahogy nem tettem senkiért, de azt, hogy itt hagyjanak, még sem érdekeltem.

— Milyen rosszak is az emberek! S hogy ne pazarolja az időt — meghalt.

A Népszínház 25 éve.

— 4 képpel. —

Október 16-án ünnepelte a Népszínház megnyitásának 25 évét. Ezelőtt huszonöt esztendővel még német színház is volt Budapesten, éppen ezért igen szép és nagy hivatás várt a Népszínházra, melyben magyar szó, magyar népéletből eredő igazi zamatos népszínművek járták az első időkben. A népszínmű ekkor virágzási idejében volt. Büszkeségünk Blaha Lujza, a nemzet csalogánya, elbűvölte az országot gyönyörű magyar dalaival. Ekkor termettek az igazi magyar népszínművek: „*Falu rossza*“, „*A sárga csikó*“, „*Piros bugyelláris*“, „*A betyár kendője*“, „*A kintornás család*“ stb., a melyekhez csak hasonlót is ma már ritkán láthatunk, olyanokat talán soha.

Huszonöt év alatt sok minden megváltozott ebben a színházban is. Az utóbbi években már nem népszínműveket adtak benne, amit hivatása szerint adni kellett volna, hanem zenés-tánczos bolondságokat, operetteket, mert a közönség ennek tapsolt, ezt pártolta. A népszínművekben semmi újdonság nem termett, az a régi pedig igen ismert volt, így tűnt le a népszínműnek virágzási ideje, hanem azért gyakran előrántják a régi jókat, mert azoknak igazi becsé el nem vesz, amíg magyar lakja a Tisza-Duna mentét.

A Népszínház legelső művésznőjét s a magyar népszínművészet örök dicsőségét: *Blaha Lujza* aszszonyt nem régiben is külön képpen mutattuk be e helyen, most pedig a jubileum alkalmából ismét a Népszínház négy elsőrendű színésznőjét mutatjuk be kedves olvasóinknak, *Kürty Klárát*, *Bojár Teruskát*, *Baán Mariskát* és *Guzzi Mariskát* s hisszük, hogy örömet szerzünk a kedves művésznők jól sikerült arcképével. A jubiláló ünnep alkalmából szívből óhajtjuk, hogy a Népszínház nagyon sokáig hirdesse a magyar eszméket, a szépen esengő édes magyar szavakat színpadáról a nemzet fejlődésére és gyönyörűségére.

Számrejtvény.

Ifj. Kola Sándortól.

11, 21, 19, 15, 26.	Tönkre tette ez a magyart
21, 7, 15, 14.	Ht sok hős a hazáért halt.
11, 21, 8, 15, 5.	Sok szegény nehezen varja.
11, 13, 5, 9, 17.	Az Alföldnek nagy madárja.
8, 21, 3, 9, 16.	Ezt tűzöd ma ki főzelednek.
12, 21, 7, 15, 11.	Becsüld meg, ha leltél igazt.
11, 15, 10, 19, 9, 24.	Pogány pap volt hajdanába.
5, 23, 26, 14, 21.	Bűnbánóknak van ez szánva.
1—26.	Olyant jelent e verszet,
	A mi többet Budán nem lesz.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.
Megfejtési határidő október hó 27.

A „Független Ujság“ 41. számában közölt talány megfejtése:

„Fogyasztási szövetkezet.“

Helyesen fejtették meg: Hausner Edéné, Bárdos Juliska, Bardoczi János, Gál Károly, Hraskó József, Gergely Ferencz, László Endre.

A sorshuzásnál Bárdos Juliska neve (Abony) jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt br. Jósika Miklós „Eszther“ című regényét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

S. M. urnak P.-Mindszent. A roszzsul táplálkozó tinó bizonyosan beteg. Lehet azonban, hogy a fogazatában van a baj, azért nézze ezt, azután kísérje figyelemmel ganajzását, nincs-e abban a rendestől eltérés. Legjobb lesz azonban, ha állatorvossal vizsgálattja meg tináját, az majd kideríti a baj okát s ha lehet rajta segíteni, segít is. — **Veress Imre** urnak. Az eladásra szánt szőlőkarókat különböző hosszúságban szokták ugyan készíteni, mégis a leggyakoribb hosszúság 1-60 cm. Vastagságuk 5—8 cm. A jól kiszáradt, tehát az elgömbülésnek már ki nem tett karók ezre 30—60 korona. — **J. M.** urnak. Önök valószínűleg tévedésben vannak, ha azt hiszik, hogy a eziműkre küldött gép nem az, amelyet megrendeltek. **S.** és **B.** urak csak közvetítők, ők megrendelték a gépet az Önök számára az első magyar gépgyártól s most a szerződés értelmében elküldötték. Ezt a gépet tehát tessék hazaszállítani és kipróbálni, vajjon jól működik-e. Ha azt tapasztalják azután, hogy ez sem felel meg a célznak, akkor tessék a községi előljáróság részéről szakbecsűst kérni, aki hivatalosan állapítja meg majd, hogy megfelel-e a gép rendeltetésének, vagy sem. Ez most a teendő, amit már részletesen megirtunk, sőt a „Független Ujság“-ban ezikket is közöltünk róla. Ismételjük, az Önök tévedése abban áll, hogy azt hiszik, miszerint **S.** és **B.** urak gépgyárosok, pedig ők csak az első magyar gépgyár közvetítői. — **V. J.** községi bíró urnak. 1. Ha a testvérek kielégítették és a nyugta kezei között van, akkor nyugodt lehet Ön, mert a testvérek több osztalékot nem követelhetnek. 2. Szomszédját nem kényszerítheti arra, hogy kerítést csináljon, ha erre községi szabályrendelet nincsen, amit a jegyző urnak tudnia kell. Ha a sertés kárt tesz, be kell fogni, a kárt pedig megbecsülni, ezt azután a kárttevő állat tulajdonosa megtéríteni tartozik. — **G. S.** urnak, *Horgos*. A selyerhernyó gubóit a szegzárdi országos selyemtenyészési felügyelőség váltja be. Tessék ide fordulni, ahonnan a gubók árára és szállítási módjára vonatkozólag is kap felvilágosítást. 2. Ha a fiu pénzügyőr akar lenni, folyamodjék saját kerületének pénzügyigazgatóságához. A gőzgépkészelői tanfolyam tárgyában tessék a Gépészeti Ipariskolához fordulni (Budapest, Népszínház-utca 8.), ahonnan azonnali választ nyer. 3. A hadügyminiszter tényleg kibocsájtott ilyen rendeletet. Lehet tehát közemberből is tiszt, de hogy mi ennek a módja arra bajos megfelelni. Az illető közkatónának ki kell tűnnie, értelmes, szorgalmas, pontos katonának kell lennie, hogy előjárói különös figyelmét felkeltse. Mint kiváló altisztet felküldhetik azután a katonai iskolába s ha azt sikeresen végzi, tiszt lesz belőle. — **A. K.** urnak, *Munkács*. A ezikk jól van megírva, de inkább nagygazdák számára való. Szíveskedjék talán átalakítani, a kiszagdák különleges viszonyaira való tekintettel. — **M. I.** urnak, *Romhány* Kölesönkönyvekért tessék ifj. Nagel Ottóhoz fordulni (Budapest, VII., Dohány-utca 5.). Ő majd megküldi a kikölesönzés feltételeire vonatkozó ismertetést. — **Lütner Lajos** urnak, *Kis-Hárság*. Lapunk 37. számában közölt hegyi ekék közül a Sack-féle megszerzhető: Propper Samunál, Budapest, V. ker., Váci-körút 52; a Scholtz-féle magánál a gyárosnál, Scholtz Agostnál, Jauernig.

A „Független Ujság“ szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA,

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti piaci árak.

Budapest, 1900. október 20-án.

Sabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 17:60—15:70
K. Rozs 13:40 *K-től* 13:65 *K-ig.* *Árpa* 10:80 *K-től* 11:40 *K-ig.* *jobb minőségű* 14:50 *K-től* 15:50 *K-ig.* *Zab* 11:60 *K.* *Tengeri* 12:40 *K.*

Liszt ára 100 kg.-ként.									
Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	26:30	27:90	23:50	22:20	22:10	20:20	18:80	16:00	11:90
Buzakorpa finom 8:60 K, durva 8:80 K.									
Egyéb magvak: <i>mák</i> 30—60 K 1 q., <i>bab</i> fehér nagyszemű 14—20 K, aprószemű 12—18 K, tarka 12—20 K, <i>lencse</i> 34—56 borsó héjas 20—24 K, lóhere 136—153 K, luczerna 88—96 K, baltacim 24—26 K.									
Takarmányvásár. Réti széna 360—600 fillér, muhar 440—500 fillér, zsupszalma 260—280 fillér, alomszalma 280—310 fillér.									
Juhvásár. Belföldi hizlalt ürű 38—48 K.									
Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 97—98 fillér, 280—300 kg.-mos 97—98 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 99—95 fillér, szerb 90—96 fillér.									
Marhavasár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 66—74—, középminőségű 54—64—, alárendelt minőségű magyar ökör 44—52—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 46—64—, magyar tehén középminőségű 46—64—, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 46—64—, szerbiai ökör jobb minőségű 50—60—, kivitel —.									

középminőségű 36—46—, szerbiai bika 44—64—, szerbia bivaly 30—44—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élőszuliban Élő borju 66—88 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 2:40—2:50 K, csirke 1:10—1:40 K, kappan hizott 0:00 K.—0:00 K. Rucza 4:00—5:00 K. Lud hizott 10—12 K. Pulyka sovány 4—5 K.
Tojás alföldi 66—68 K, erdélyi 64—66 K, ládánként. Tea. tojás 100 drb 5:00—5:30 K.
Tejtermékek. Teavaj 1:60—2:00, tejföl 56—60 fillér literenként, főzővaj 1:00—1:40 K, tehénturó 10—20 fillér kg.-ként.
Zöldség. Sárgarépa 100 kötés 0:00—0:00, 1 q 0:—0:—, zeller 100 drb 1:40—2:20, karalábé 1:40—2:00, vöröshagyma 100 kötés 8—9—, 1 q 50—90—, foghagyma 16—28—, vörösrépa 100 drb 1:00—1:60, fehérrépa, fejeskáposzta 8—12—, kelkáposzta 100 drb 1:60—2:40, vöröskáposzta 8—14—, fejessaláta 1:80—2:00, kötött saláta 1:00—1:80, burgonya rózsa 1 q 3:40—3:60, sárga 3:20—4:00.

A budapesti marhavasártéri vásár-pénztár részvénytársaság:
szarvasmarha, borju, juh, kecske, bány és sertések

bizományi eladásával
 foglalkozik.

A bizományba küldött állatokat — kísérő nélkül lehet feladni. A tulajdonosnak az eladásnál nem szükséges jelen lenni. A feladott állatokra a feladási-vevény ellenében megfelelő

előleget nyújt

hatóságilag megállapított kamatláb mellett.

Vasúti küldemények czimzendők:

Vásárpénztár, Budapest, Ferencváros.

Levél-, sürgöny, telefonczim: „Vásárpénztár—Budapest.”

Készpénz kölcsön

földbirtokokra és házakra

a valódi becsérték háromnegyed részéig 20—60 évi törlesztésre. Birtokos fölmondhat bármikor, pénztintézet ellenben nem.

Lebonyolítás 14 nap alatt.

Konvertálás bélyeg- és illetékmentes.

Semmi előleges költség.

Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv-másolat.

Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körút 39.

A hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosok által is ajánlott intézetünk tíz évi fennállása óta 50,000,000 franyi kölcsönt szavatolt meg.

685. szám. szv.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú magy. kir. földművelésügyi miniszter urnak folyó év szeptember hó 23-án kelt 69.038 sz. rendelete következtében a debreczeni m. kir. állami méntelep debreczeni, rimaszombati és szatmár-németii osztályainál elhelyezett katonai legénység és ménállomány részére 1900. évi november hó 1-től 1901. október hó végeig mutatkozó

kenyér, széna és alomszalma szükségletnek

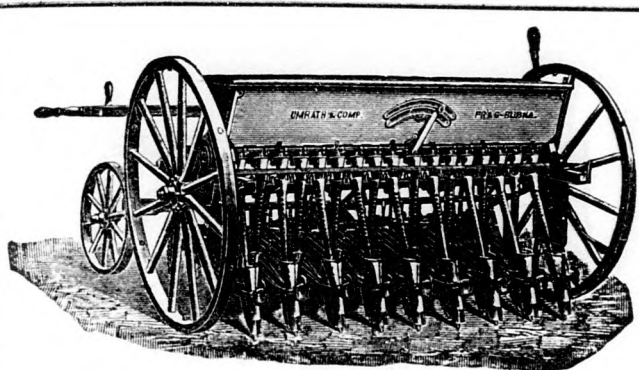
biztosítása tárgyában f. é. október hó 17-én délelőtt 10 órakor új írásbeli zárt ajánlati árlejtés fog alulírott méntelep-parancsnokságnál megtartatni.

A szállítási feltételek úgy az alulírott méntelep-parancsnokságnál mint az egyes teleposztályoknál megtekinthetők.

Az ajánlatok szerkesztésére vonatkozólag felhivatik az érdekeltek figyelme a hatóságilag kifüggesztett árlejtési hirdetményekben foglalt mintákra.

Debreczen, 1900. október hó.

A debreczeni m. k. állami méntelep parancsnoksága.

Sorvetőgépeket

a legújabb és legjobban bevált szerkezetben, egyetemes- és többvasu ekéket páncélacél-kormány-lemezekkel, boronákat, hengereket, konkolyozókat, gabonatisztító-rostákat, cséplőkészleteket kézi-, járgány- és gőzerőre, nagy választékban és jutányos áron szállítanak

Umrath és Társa

mezőgazdasági gépgyárosok

Budapest, V. ker., Váci-körút 60. szám.

Árjegyzékkel és költségvetéssel kívánátra ingyen és bérmentve szolgálunk.

U. i. Saját gyártmányu fűkaszalók és marokrakó aratógépek kitűnő szerkezetben jutányos áron.

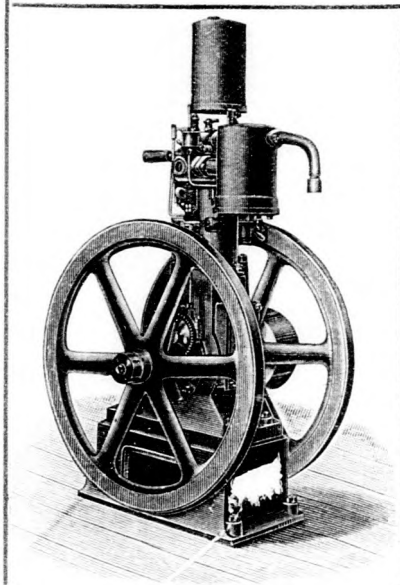
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

B U D A P E S T E N.

Petroleum és benzinmotoraink,

Msz. 17.

petroleum és benzin lokomobiljaink (Bánki és Csonka szab. rendszere.)

adómentes ásványolajjal a legolcsóbb hajtóerő.

Hatósági engedély nélkül bárhol felállítható.

nem tűzveszélyes, egyszerű, tartós szerkezetű, gépészre nincs szükség.

Árjegyzéket kívánátra küldünk.

A NAGY KRACH!!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyták áru-gyár kényszerítve 15n egész készletét a munkesítőnek nagyon csekély megtérítése ellenében eladni. Én vagyok felhatalmazva ezen megbízás keresztülvételére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán **frt 6.60** megtérítése ellen és pedig:

- 6 drb legfin. asztali kést valódi angol pengével,
- 6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
- 6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
- 12 drb amerikai szabadalmazott ezüst kávéskanalat,
- 1 drb amerikai szabadalmazott ezüst-levesmerőt,
- 1 drb amerikai szabadalmazott ezüst-tejmerőt,
- 6 drb angol Victoria-alsó-tálcát,
- 2 drb feltűnést keltő asztali gyertyatartó,
- 1 drb theasziót,
- 1 drb legfinomabb cukorszórót.

42 darab összesen csak **6 frt 60 kr.**

A fenti összesen **42** tárgy esetét 40 frtba került és most ezek **frt 6.60** minimális áron kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst teljesen fehér érc, mely az ezüst színt 25 évig megtartja a mért jótállás vállalattal. A legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés

nem szédélgesen

alapul, mely szerint ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszatéríteni; és senki se mulassza el ezen kedvező alkalmat, hogy ezen diszgarnitúrát megnézzze, mely pompás

nász- és alkalmi ajándék

ajándékol minden jobb háztartás részére kiválóan alkalmas. Kapható csupán:

HIRSCHBERG A.

szabad. amer. ezüstkivitelű áruház
Wien, II., Rembrandstrasse 19/6.

Szűkület a vidékre utánvétellel, vagy az őszszeg előleges beküldésével. Tisztító por **100 gr. 10 kr.** Csak a mellékelt védjeggyel valódi (egészszéri arcz.)

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeményem nagyon meg vagyok elégedve, kérek meg egy garnitúrát.

Kalocsa. Majorosy János, kanonok.
A küldeményt vettem s nagyon meg vagyok elégedve, kérek még egy küldeményt 6 frt 60 kr-ért.

Kolozsvár. Bánffy báró 5 exzell.
Becses evőeszközküldeményét megkaptam, melylyel nagyon meg vagyok elégedve és kérem, még egy olyan garnitúrát, 44 drb amerikai szab. ezüsből utánv. küldeni.
Bozovics, Kr.-Szörénym. Keresztes S. főszolgabíró.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A bábolnai m. kir. állami ménes és ménitelep osztály 1900/1. évi mintegy

8000 q. zab szükségletének biztosítása céljából

f. évi október hó 25-én d e. 10 órakor

a bábolnai m. kir. áll. ménesbirtok igazgatóságánál zárt írásbeli ajánlatok útján nyilvános ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A részletes szállítási feltételek a földművelésügyi ministeriumban a gazdasági főigazgatónál és a bábolnai m. kir. állami ménesbirtok igazgatóságánál a hivatalos órák alatt betekintheők.

Az 1 kor. bélyeggel ellátott zárt borítékba foglalt mintázott ajánlatok a szállítási feltételek elfogadása mellett fönti határidőig a bábolnai magy. kir. állami ménesbirtok igazgatóságánál nyújtandók be.

Megkésve érkezett és kellően fel nem szerelt ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Budapest, 1900. október hó.

M. kir. földművelésügyi minister.

1899. évi forgalom: 26,480 bál.
Felhivjuk
a t. cz. gazdaközönség
 figyelmét
a budapesti
gyapju-aukeziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” czimzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa
 Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-
 TÁRSASÁG)
 vezérelt PFANHAUSER AG.
ALFA-SEPARATOROK (LEFÖLŐZŐ-GÉPEK)
 MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
 Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
 * RUDAPEST *
 V., Báthory-utca 4. szám.

TERMÉNYEINK ÉRTÉKESITÉSÉT

bizzuk a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉRE BUDAPEST,
 V., ALKOTMÁNY-UTCZA 31.

Szuperfoszfátot,
kénsavas-kálit, kénsavas-ammont, kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra)
kénport, (legfinomabb — 78% Chancel oidium ellen)

r é z g á l i c z o t 98—99%

legolsóbban szállit a

„HUNGÁRIA“

mútrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság
 BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek)